

Kwaliteit Verbinden Beleidsplan Gelders Genootschap 2018-2021

1	Inleiding	3
2.	Missie en kernwaarden	5
3.	Veranderingen in de wereld om ons heen	7
3.1	Maatschappelijke veranderingen	8
3.2	Transitie naar duurzaamheid	8
3.3	Ingrijpende wijziging wettelijk stelsel	8
3.4	Cultuuromslag: naar een 'andere overheid'	8
4.	Speerpunten	9
4.1	Borgen omgevingskwaliteit onder de Omgevingswet	10
4.2	Inzet op kwalitatieve energietransitie en klimaatadaptatie	10
4.3	Invulling geven aan toekomstbestendig landschap	10
4.4	Waarde van erfgoed zichtbaar maken en maatschappelijk verankeren	11
5.	Aanpak	12
5.1	Innoveren	13
5.2	Agenderen	13
5.3	Inspireren	13
5.4	Samenwerken	13
6.	De vereniging	15
6.1	Opnieuw inhoud geven aan de betekenis van de vereniging	16
6.2	Herijken zakelijke afspraken	16
7.	De organisatie	17
7.1	Verbreden en ontwikkelen adviseurschap	18
7.2	Flexibel, efficiënt en thematisch werken	18
7.3	De klant centraal stellen en ontwikkelen relatiebeheer	18
7.4	Maatschappelijk verantwoord ondernemen	18

1 Inleiding

“We kiezen daarom als centraal thema voor dit beleidsplan ‘Kwaliteit Verbinden’”

Er verandert veel, in steeds sneller tempo

De wijze waarop we aan de fysieke leefomgeving werken verandert snel. We zien dat niet alleen in onze eigen organisatie, maar ook bij gemeenten waarmee we nauw samenwerken. De Omgevingswet wordt in 2021 van kracht en in de aanloop daar naartoe is er steeds meer ruimte voor lokale bestuurlijke afweging, co-creatie, participatie en integraal werken. Inspiratie wordt belangrijker, regels daarentegen minder belangrijk. Nieuwe instrumenten zoals een omgevingsvisie en een omgevingsplan spelen daarbij een belangrijke rol. Maar niet alleen de komst van de Omgevingswet is ingrijpend, ook de transitie naar een duurzame wereld heeft een grote ruimtelijke impact.

Kwaliteit Verbinden

Het Gelders Genootschap staat voor kwaliteit van de leefomgeving. Kwaliteit verbindt mensen niet alleen onderling, het verbindt mensen ook met hun omgeving. Kwaliteit verbindt professionals met elkaar en verbindt het verleden met de toekomst. We kiezen daarom als centraal thema voor dit beleidsplan 'Kwaliteit Verbinden'.

Beleidsuitgangspunten

- Het opstellen van kaderstellend beleid dat perspectief biedt;
- Het ontwikkelen van strategisch beleid waarbij invulling en operationalisering zoveel mogelijk in de praktijk plaatsvindt;
- Het centraal stellen van de begrippen 'ruimte geven', 'verantwoordelijkheid nemen' en 'van elkaar leren'.

Onze visie

Zeker is dat er een nieuw samenspel komt tussen overheid en burgers: een andere werkwijze waarin de burger meer ruimte en verantwoordelijkheid krijgt en waarbij we meer uitgaan van inspiratie dan van regels. Het vinden van een balans tussen deze 'andere overheid' en de zorg voor een goede omgevingskwaliteit is dé opgave waar gemeenten voor staan. Een gemeente die een goede omgevingskwaliteit ambieert zorgt voor het behoud van cultureel erfgoed en zorgt ervoor dat nieuwe activiteiten bijdragen aan een goede omgevingskwaliteit.

Dit beleidsplan geeft gemeenten inzicht in onze koers en is de basis voor onze communicatie naar buiten. De looptijd is 4 jaar: van 2018 tot en met 2021. Dit is tevens de periode totdat de Omgevingswet in werking treedt. In deze vier jaar gaan wij met onze leden, klanten en partners op zoek naar nieuwe vormen om samen te werken aan omgevingskwaliteit en om de kansen te verzilveren.

2

Missie en kernwaarden

“Gelders Genootschap heeft als missie: bevorderen en instandhouden van de schoonheid van stad en land”

Missie

De Vereniging Gelders Genootschap bestaat in 2019 honderd jaar. Een indrukwekkend feit dat staat voor continuïteit en historie. Al die jaren luidt onze missie onveranderd: 'bevordering en instandhouding van de schoonheid van stad en land'. De manier waarop we onze missie invullen is veranderd in de tijd. Wij staan voor integrale kwaliteitsborging van de publieke ruimte en het erfgoed. Goede omgevingskwaliteit ontwikkelt zich in de tijd en in dialoog tussen de betrokkenen.

Kernwaarden

Onze toegevoegde waarde bij 'het samen maken van kwaliteit' bestaat uit onze vakkennis, onze lokale betrokkenheid, onze aandacht voor de bestaande en nieuwe kwaliteit en onze vaardigheden om mensen te kunnen inspireren. Belangrijke kernwaarden voor ons profiel zijn: schoonheid, maatschappelijk betrokken, onafhankelijk en deskundig.

Schoonheid

De missie van het Gelders Genootschap is al bijna 100 jaar de *'bevordering en instandhouding van de schoonheid van stad en land'*. In de huidige tijd spreken we over ruimtelijke kwaliteit of omgevingskwaliteit: een centrale doelstelling in de Omgevingswet. Wij hebben nagedacht of dit aanleiding geeft om onze missie aan te passen. Wij kiezen hier niet voor. Het begrip 'schoonheid' is een prachtig streven dat op veel aspecten van toepassing is. Evenals 'kwaliteit' is 'schoonheid' tijd-, cultuur- en persoonsgebonden. Maar 'schoonheid' appelleert aan een intensieve beleving die mensen raakt. Dit teweegbrengen lukt alleen met hartstocht en vakmanschap.

Maatschappelijk betrokken

Ons werk staat ten dienste van het maatschappelijk belang. We richten ons op het koesteren en ontwikkelen van de schoonheid van stad en land. Dat is in deze tijd een zorg van iedereen: burgers, particuliere eigenaren en ondernemers. De zorg voor de kwaliteit van de leefomgeving komt tot stand via co-creatie en we werken steeds meer samen met burgers en organisaties.

Onafhankelijk

Wij dienen het maatschappelijk belang vanuit een onafhankelijke positie. Wij zoeken vanuit inhoudelijke deskundigheid naar een zo groot mogelijke positieve bijdrage aan de kwaliteit van de omgeving. Wij luisteren en werken daarbij samen met onze leden-gemeenten, maar zijn daarin kritisch en onbevooroordeeld. De belangenafweging tussen privaat en publiek belang maken wij inzichtelijk vanuit de meerwaarde voor de omgeving.

Deskundig

Onze adviseurs zijn gekwalificeerde deskundigen met actuele kennis op de terreinen van architectuur, erfgoed, monumentenzorg, landschap, stedenbouw, infrastructuur en duurzaamheid. Vakmanschap staat hoog in ons vaandel en we investeren hierin voortdurend.

3

Veranderingen in de wereld om ons heen

“Met een terugtrekkende overheid rijst de governance-vraag: wie gaat over de kwaliteit van het publieke domein?”

We zien veranderingen die van grote invloed zijn op ons werk. Een transitie die direct ingrijpt op het domein van de ruimtelijke kwaliteitszorg en die voortvarend vraagt om aanpassing. Bijzondere aandacht vragen: maatschappelijke veranderingen, verduurzaming, het nieuwe wettelijke instrumentarium en de veranderende rol van de overheid.

3.1 Maatschappelijke veranderingen

Het afgelopen decennium liet de volgende ontwikkelingen zien:

- Bewustwording klimaatverandering;
- Digitalisering informatie;
- Grote invloed sociale media;
- Toename participatie en co-creatie;
- Meer zeggenschap burgers over hun omgeving;
- Opkomst netwerkmaatschappij;
- Ontgroening, krimp en vergrijzing en daardoor ander gebruik omgeving;
- Meer aandacht voor identiteit en kwaliteit, als antwoord op globalisering.

We volgen deze maatschappelijke veranderingen op de voet en anticiperen proactief op de effecten en de mogelijkheden voor omgevingskwaliteit.

3.2 Transitie naar duurzaamheid

De transitie naar duurzame energie is urgent. De energiebronnen van de toekomst, vooral wind- en zonne-energie, vragen ruimte in onze landschappen en steden. Dit heeft invloed op de kwaliteit van het landschap en de openbare ruimte. Herkenbare voorbeelden zijn windmolens en zonneparken. Die zijn zichtbaar en maken emoties los. Op kleinere schaal zien we het ook: zonnepanelen op daken. Met wisselende gevolgen voor de kwaliteit van de omgeving. Ook voor monumenten is de energietransitie een opgave. Zelfs op het eerste gezicht zeer bescheiden maatregelen hebben bij een onzorgvuldige aanpak grote gevolgen voor gebouw en omgeving.

3.3 Ingrijpende wijziging wettelijk stelsel

Met de komst van de Omgevingswet gaat het stelsel voor de fysieke leefomgeving drastisch veranderen. 40 wetten en 150 AMvB's maken plaats voor één overkoepelende wet en 4 AMvB's.

Het nieuwe wetstelsel betekent een paradigmashift. De overheid treedt terug ten gunste van de samenleving. Onder het adagium 'Decentraal, tenzij' biedt het Rijk gemeenten veel ruimte voor lokaal maatwerk: gemeenten zijn straks primair verantwoordelijk voor een goede omgevingskwaliteit.

De Omgevingswet zet niet alleen in op een veilige en gezonde leefomgeving maar ook op een goede omgevingskwaliteit. Er wordt ingezet op minder regels, meer ruimte voor initiatieven ('ja, mits', vertrouwen), meer bestuurlijke afwegingsruimte en meer flexibiliteit en lokaal maatwerk.

Gemeenten zetten in op uitnodigingsplanologie, gericht op initiatieven vanuit de samenleving.

In nauwe samenhang met de Omgevingswet zijn er nog twee andere wetten van belang: de Erfgoedwet en de Wet

Kwaliteitsborging voor het bouwen. De Erfgoedwet is gericht op het toekomstbestendig maken van erfgoedbeleid en bijbehorende (financiële) instrumenten. Met de Wet Kwaliteitsborging worden gemeentelijke taken op het gebied van bouwtoezicht geprivatiseerd en bij gecertificeerde bedrijven neergelegd.

Invulling geven aan al deze veranderingen kan niet zonder cultuurverandering. Dit vraagt de komende jaren van zowel overheden (bestuurders én ambtenaren), burgers, initiatiefnemers en onze medewerkers een grote, gezamenlijke inspanning.

3.4 Cultuuromslag: naar een 'andere overheid'

Met een 'andere overheid' wordt de overheid bedoeld die de samenleving centraal stelt én slagvaardig is. De verhouding tussen politiek, bestuur en burger verandert. Raden buigen zich meer over de hoofdlijnen en het stellen van kaders in plaats van bezig te zijn met individuele gevallen. Gemeenten en burgers ontwikkelen in co-creatie. De gemeentelijke organisatie ontwikkelt zich van een uitvoerende naar een netwerkorganisatie.

Met een terugtrekkende overheid rijst de governance-vraag: wie gaat over de kwaliteit van het publieke domein? De algemene zorgplicht voor een goede leefomgeving vraagt om andere 'checks en balances' en andere waarborgen voor zorgvuldig handelen.

Het vinden van een balans tussen een 'andere overheid' en de zorg voor een goede omgevingskwaliteit is dé opgave waar gemeenten voor staan. Een gemeente die goede omgevingskwaliteit ambieert, draagt tevens zorg voor het behoud van cultureel erfgoed en dat nieuwe activiteiten bijdragen aan die omgevingskwaliteit. Wij helpen gemeenten deze kansen te verzilveren.

4 Speerpunten

“We ondersteunen gemeenten via voorlichting, kennisontwikkeling en advisering bij het borgen van omgevingskwaliteit onder de Omgevingswet”

Er staan grote vraagstukken op de agenda, waarmee de komende jaren de samenleving als geheel en gemeenten specifiek aan de slag moeten.

Wij dragen hieraan bij door in te zetten op vier speerpunten:

- Borgen omgevingskwaliteit onder de Omgevingswet;
- Inzet op kwalitatieve energietransitie en klimaatadaptatie;
- Invulling geven aan toekomstbestendig landschap;
- Waarde van erfgoed zichtbaar maken en maatschappelijk verankeren.

Strategische programma's

De speerpunten voeren we de komende jaren uit als strategische programma's. Vanaf 2018 wordt elk speerpunt verder uitgewerkt en per jaar ingevuld met activiteiten en projecten. Van elke activiteit en project wordt het doel, de doorlooptijd en het beschikbaar aantal uren vastgelegd.

4.1 Borgen omgevingskwaliteit onder de Omgevingswet

Hoe borg je omgevingskwaliteit in de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan? Hoe veranker je cultureel erfgoed in het Omgevingsplan? Hoe leg je kernkwaliteiten vast? Hoe geef je ruimte aan initiatiefnemers en stel je eisen aan kwaliteit? Hoe richt je (meerwaarde-)processen in? Dit zijn slechts enkele van de vele vragen die op ons afkomen.

Onze vertrouwde beleidsinstrumenten en werkwijzen bij het borgen van omgevingskwaliteit gaan veranderen. Het Rijk regelt straks alleen de bescherming van Rijksmonumenten. Het borgen van lokale omgevingskwaliteit voor andere gebouwen, straten, wijken en het landschap is een zorg van de gemeente. In de omgevingsvisie benoemt de gemeente de kernkwaliteiten (integraal) en in het omgevingsplan spreekt de gemeente uit of ze daarop gaat sturen en hoe ze dat wil doen.

Veel ledengemeenten hebben al een impactanalyse vastgesteld en zijn bezig met het opstellen van een omgevingsvisie of -plan. De bevolking wordt daarbij betrokken via participatie en co-creatie. Wij werken actief met gemeenten en strategische partners aan nieuwe producten in de geest van de Omgevingswet. Regelmatig worden wij als stakeholder voor ruimtelijke kwaliteit, omgevingskwaliteit en erfgoed betrokken bij het opstellen van een omgevingsvisie of -plan. We investeren daarom volop in kennis- en productontwikkeling. Zo dragen wij onder andere bij aan de experimenten in het kader van de rijksregeling 'Aan de slag met de Omgevingswet'.

We zorgen de komende jaren voor een goede voorlichting richting (leden)gemeenten door middel van gesprekken, presentaties en via onze nieuwsbrief en themamagazine Beeldspraak. Ook zullen we gemeenten en strategische partners gericht informeren over de veranderingen op het gebied van cultureel erfgoed en/of ruimtelijke kwaliteit en hen bij de implementatie van de nieuwe wetgeving ondersteunen.

4.2 Inzet op kwalitatieve energietransitie en klimaatadaptatie

De samenleving moet overschakelen op duurzame energie

en zich aanpassen aan de gevolgen van de klimaatverandering. Wij richten ons daarbij op de ruimtelijke dimensie van energietransitie en we verkennen mogelijke gevolgen met dialoog en ontwerpgericht onderzoek.

We zoeken aansluiting bij het Gelders Energie Akkoord en de provincie Gelderland en we nemen deel aan de tafels 'Wind' en 'Energie en Ruimte'. Aan deze tafels willen wij het belang behartigen van de ruimtelijke kwaliteit, maar zeker ook van onze leden. We willen een verbindende rol spelen tussen de verschillende schaalniveaus: het lokale, het regionale en het provinciale schaalniveau.

Voor de klimaatadaptatie zijn grote maatregelen nodig en maatregelen op kleinere schaal. Omdat we betrokken zijn bij vele kleinschalige plannen, hebben we de kans om mensen te attenderen op en te enthousiasmeren voor verschillende duurzaamheidsingrepen. Bij grote duurzaamheidsingrepen zien we voor onszelf een rol om de aspecten cultuurhistorie en ruimtelijke kwaliteit in te brengen. Ook willen we bijdragen aan onderzoek en zullen we dit in samenwerking en co-creatie vormgeven. Voorbeelden hiervan zijn samenwerking bij onderzoek van de Wageningen Universiteit (WUR) en het organiseren van ontwerpateliers met waterschappen.

“We staan volledig achter verduurzaming en werken proactief aan deze opgave. De overschakeling naar duurzame energie zal ons cultuurlandschap veranderen en aanpassingen vragen aan gebouwen. We zetten ons in om deze aanpassingen te realiseren en te verbinden met kwaliteit.”

4.3 Invulling geven aan toekomstbestendig landschap

De kwaliteit van het landschap staat onder druk. Er is een spanningsveld tussen noodzakelijke maatschappelijke opgaven zoals energietransitie en ontwikkelingen in de landbouw (schaalvergroting en vrijkomende agrarische bebouwing) aan de ene kant en de groeiende bezorgdheid over aantasting van het landschap aan de andere kant.

We kunnen gemeenten helpen met het in beeld brengen van de Kernkwaliteiten van het landschap. Dit is een belangrijke basis voor de omgevingsvisies. Ook kunnen we gemeenten en regio's helpen met het inzichtelijk maken van de ruimtelijke gevolgen en kansen voor de maatschappelijke opgaven voor het landschap. We ontwikkelen tools om de kernkwaliteiten te beschermen, te ontwikkelen en te verbeteren, zowel beleidsmatig als aan de keukentafel. Omdat het landschap niet van ons is, maar van iedereen en vooral van de inwoners, willen wij ook inwoners in workshops en bij ateliers betrekken. We

willen samen in gesprek gaan over de kwaliteiten, de veranderingen die er aankomen en de beste inpassing daarvan.

“We geven samen met gemeenten, provincies en inwoners invulling aan een toekomstbestendig landschap”

4.4 Waarde van erfgoed zichtbaar maken en maatschappelijk verankeren

Erfgoed vertegenwoordigt vele waarden: symbolische, sociale, economische en belevingswaarde. Deze waarden worden door mensen toegekend. Wij leven in een maatschappij waarin betrokkenheid vooral gestoeld is op openheid, participatie en vertrouwen: een krachtenveld waarbinnen we erfgoed met elkaar kunnen verankeren. Onze rol is om te wijzen op de schoonheid en rijkdom van erfgoed. Wij motiveren waarom erfgoed de moeite waard is om te koesteren, te behouden, te transformeren of als inspiratiebron te gebruiken in een nieuwe ontwikkeling.

Participatie en erfgoedbeleid

Binnen de Omgevingswet wordt participatie steeds belangrijker: ontwikkelaars (én overheid!) moeten bij projecten aantonen dat actieve publieksparticipatie heeft plaatsgevonden. Ook erfgoedbeleid komt steeds vaker tot stand doordat de overheid eerst bij de burgers te rade gaat. Wij adviseren overheid, ontwikkelaars en bewonersgroepen hoe participatie en erfgoedbeleid goed samen kunnen gaan en elkaar kunnen versterken.

Ondersteunen gemeenten bij het organiseren van kennis en kunde

Erfgoedzorg vraagt vaak om specialistische kennis. Het is voor een gemeente ondoenlijk om alle disciplines in huis te hebben. Wij vullen deze disciplines voor gemeenten aan en springen bij op piekmomenten. Verder ondersteunen we gemeenten bij monitoring en toezicht op de uitvoering van de werkzaamheden aan monumenten.

Verduurzaming erfgoed zelf en erfgoed inzetten bij verduurzamingsopgaven

Verduurzaming van erfgoed vraagt om maatwerk. Hoe kun je een oud gebouw goed isoleren zonder de monumentale waarden ervan onevenredig aan te tasten? Hoe wordt een waardevol cultuurlandschap ook een energielandschap? Wij ontwikkelen ons de komende jaren op dit onderwerp verder, omdat hier duidelijk een maatschappelijke opgave ligt.

Begeleiden van gemeenten bij het opnemen van erfgoed in alle RO-beleid

De Omgevingswet vraagt dat gemeenten aangeven hoe zij hun ruimtelijk beleid harmoniseren en actualiseren. Dat geldt ook voor erfgoed. Belangrijk is verder de aandacht die de Omgevingswet vraagt voor de omgeving van een monument.

Wij willen in de totstandkoming van goede voorbeelden een leidende rol spelen.

Herbestemming en problematische leegstand

Herbestemming blijft een belangrijk thema. Door de snelle veranderingen komen gebouwen sneller leeg te staan. Hoe zorgen we dat erfgoed ook in het gebruik aantrekkelijk blijft voor toekomstige generaties? De afgelopen jaren hebben we herbestemmingsonderzoeken uitgevoerd en veel ervaring opgedaan. Deze kennis bouwen we verder uit en bieden we via gemeenten aan ontwikkelaars aan.

“De komende jaren investeren wij in erfgoed, omdat erfgoed - of dat nu beschermd is of niet - een belangrijke bijdrage levert aan de kwaliteit van de omgeving en daarmee maatschappelijke waarde vertegenwoordigt”

5 Aanpak

“We zetten in op participatie en co-creatie en ondersteunen gemeenten daarbij”

In hoofdstuk vier hebben we onze speerpunten benoemd. Door te innoveren, te agenderen, te inspireren en samen te werken willen we daar gericht aan werken.

5.1 Innoveren

Gemeentelijke adviescommissies

Wegaansamen met gemeenten onderzoeken hoe de bestaande adviescommissies kunnen worden doorontwikkeld zodat ze goed passen binnen de nieuwe werkwijze en ambities van de Omgevingswet. Wij onderzoeken een verbreding van de huidige commissie ruimtelijke kwaliteit tot een commissie Omgevingskwaliteit. Tevens onderzoeken we of het takenpakket van de gemeentelijke adviescommissie kan worden uitgebreid met het uitdragen van het belang van kwaliteit, educatie, ontwerpend onderzoek of meerwaarde advisering.

“We investeren in de vernieuwing en doorontwikkeling van de gemeentelijke adviescommissies, in samenspraak met gemeenten en omgevingsdiensten”

Maatschappelijke meerwaarde (creatie)

Bij grote investeringen moet er meerwaarde voor omgevingskwaliteit komen. Het wegen van maatschappelijke meerwaarde vraagt om objectivering en motivering, transparante processen, onafhankelijkheid en een brede expertise op verschillende terreinen en schaalniveaus. Wij kunnen gemeenten hierbij ondersteunen.

“We bieden gemeenten handreikingen voor het wegen van maatschappelijke meerwaarde”

Nieuwe klanten en doelgroepen

Een terugtrekkende overheid biedt meer ruimte voor burgers en ondernemers. Er komt een verschuiving in de taakverdeling tussen overheid en maatschappij, waarin bij het 'maken' van kwaliteit ook andere partijen actief betrokken zijn. In de lijn van deze ontwikkeling zien wij dat ons werk zich uitbreidt met het ondersteunen van nieuwe doelgroepen zoals burgers, belangenverenigingen, eigenaren etc.

“We gaan onze scope verbreden: Er komen nieuwe doelgroepen op ons af die we ook gaan ondersteunen en adviseren over ruimtelijke kwaliteit en erfgoed”

Uitbreiding adviesdiensten

Gemeenten hebben niet altijd alle expertise in huis om alle vragen op te pakken. Wij ondersteunen gemeenten als huisadviseur in een flexibele schil of via tijdelijke detachering. Omdat wij veel lokale kennis hebben en nauw samenwerken met ambtenaren zijn wij in staat om snel vragen te beantwoorden of een klankbord te zijn op het gebied van architectuur en bouwen, stedenbouw, landschap en erfgoed. We willen deze service verder ontwikkelen met het inrichten van consulentschappen.

“We breiden de bestaande adviesdiensten verder uit, door meer in te zetten op flexibele diensten, detachering en verbreding consulentschappen”

5.2 Agenderen

Wij adviseren niet alleen, maar agenderen ook vraagstukken rondom ruimtelijke kwaliteit. Dit gebeurt onder andere door het gesprek aan te gaan over nieuwe thema's.

Platform voor debat en kennis

We adviseren alle Gelderse en enkele Noord-Limburgse gemeenten. Doordat we lokaal en regionaal werken zien we overeenkomsten en verschillen tussen gemeenten en regio's. Vanuit deze positie bieden we de leden een platform om positieve en negatieve ontwikkelingen te signaleren en te agenderen. We doen dit onder andere met lunchgesprekken voor bestuurders en rondetafel gesprekken voor ambtenaren. Deze bestaande vormen hebben we verder uitgebreid met discussiebijeenkomsten, ontwerp ateliers, symposia en excursies.

“We bieden een platform waarin onze leden kennis kunnen halen, onderwerpen kunnen bespreken en ervaringen met elkaar kunnen delen”

5.3 Inspireren

We gaan de komende jaren aan de slag met de vier speerpunten (zoals benoemd in hoofdstuk 4) in samenspraak met onze leden. Daarmee willen we een cultuur creëren van 'kijken naar' en 'praten over' goede omgevingskwaliteit. Begrippen als participatie, co-creatie en verbreding van doelgroepen sluiten hier naadloos bij aan.

Burgerparticipatie en co-creatie

De openbare ruimte is van iedereen en raakt aan de identiteit van een gemeente en het welzijn van de bewoners. In

hedendaagse inrichtingsprocessen werken overheid, adviserende organisaties en bewoners steeds meer samen, op allerlei manieren. We gaan op zoek naar de energie in de samenleving, bevragen wat werkelijk van belang is en gaan voorlichting geven.

“We zetten in op participatie en co-creatie en ondersteunen gemeenten daarbij”

Jongere doelgroepen aanspreken

Bij overheden en deskundigen staat ruimtelijke kwaliteit hoog op de agenda. Jongeren worden nog veel te weinig in dat debat betrokken. Dat is jammer want jonge mensen kunnen goed verbeelden en verwoorden wat ze mooi vinden. En jongeren kunnen juist ook door hun bekendheid met nieuwe technologieën een creatieve bijdrage aan het debat leveren. Voor ons daarom de opdracht om ook jonge mensen te betrekken bij het debat over de leefomgeving.

“We gaan jonge mensen betrekken bij het kijken naar en praten over een mooie leefomgeving”

5.4 Samenwerken

Partners

Als vereniging zijn we geworteld in de Gelderse gemeentes, later zijn daar ook gemeentes uit Noord-Limburg bij gekomen. Op regionaal niveau werken wij steeds meer samen met de Provincie Gelderland, regionale samenwerkingsverbanden en Gelderse organisaties op het gebied van erfgoed en ruimtelijke kwaliteit. Op landelijk niveau zijn wij partner van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en participeren we in tal van adviesorganen en samenwerkingsverbanden op het gebied van erfgoed en ruimtelijke kwaliteit. We hebben daarmee een stevig fundament om te werken aan kwaliteit. We vinden het ook belangrijk om onze scope te verbreden, we gaan daarom ook op zoek naar complementaire partners, zoals waterschappen en GGD's.

De Erfgoedalliantie

Het Gelders Genootschap maakt deel uit van de Erfgoedalliantie. Dit is een samenwerkingsverband van een aantal grote, deels door de provincie gefinancierde erfgoedorganisaties. Naast het Gelders Genootschap maken ook de Monumentenwacht, Gelders Restauratiecentrum, Geldersch Landschap en Kasteelen, Oude Gelderse Kerken en de Provincie Gelderland zelf, deel uit van de alliantie. Het doel van de alliantie is de kwaliteit in de uitvoering te verhogen, door op het juiste moment de kennis en ervaring van de juiste partij in te schakelen. Dit leidt tot een effectievere besteding van gemeenschapsgeld.

Organisaties, belangenverenigingen en onderwijsinstellingen

Effectief investeren in omgevingskwaliteit vraagt inzet in de gehele kwaliteitsketen. Dit vergt intensieve samenwerking met ketenpartners zoals beheer- en belangenorganisaties als ook met onderwijsinstellingen. We willen deze samenwerking de komende jaren verstevigen.

Team Ruimtelijke Kwaliteit Nederland – Zusterorganisaties

Team Ruimtelijke Kwaliteit Nederland is een samenwerkingsverband van 7 regionale welstands- en monumentenorganisaties en de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit. Door samen te werken zijn wij in staat bijzondere deskundigheid op diverse plekken en momenten in te zetten, landelijk te opereren en gezamenlijke projecten en onderzoeken uit te voeren.

“In de komende jaren verbreden we onze basis door samen te werken met (nieuwe) partners, in strategische allianties en samenwerkingsverbanden”

6

De vereniging

“De komende jaren worden zakelijke afspraken vastgelegd in een dienstverlenings-overeenkomst”

6.1 Opnieuw inhoud geven aan de betekenis van de vereniging

Om onze leden te inspireren en te informeren over de missie van onze vereniging investeren we in ontmoeting - we organiseren congressen en thema-bijeenkomsten – en brengen we nieuws over ons vakgebied uit via themamagazines, nieuwsbrieven en social media. De betrokkenheid van leden-gemeenten bij de vereniging is echter niet vanzelfsprekend. De komende jaren gaan we daarom in gesprek met onze leden – met name met de bestuurders - om de binding met de vereniging te versterken en het draagvlak te vergroten.

“We willen de behoeften van onze leden beter leren kennen, het draagvlak van onze leden versterken en de meerwaarde van onze vereniging beter zichtbaar maken”

6.2 Herijken zakelijke afspraken

De laatste jaren zien we een toename van advieswerkzaamheden die niet vallen onder de leges-tariefregeling. Dit zijn vooral projecten (fixed price), regie-uren en detachingswerkzaamheden. Deze verschuiving zorgt voor een meer evenwichtige procentuele verhouding tussen leges-gerelateerd werk en overige zaken. Dit betekent dat naast publiekrechtelijke afspraken in verordeningen (welstand/monumenten), ook privaatrechtelijke afspraken moeten worden vastgelegd in raamovereenkomsten met de gemeenten.

7

De organisatie

“We gaan onze organisatie inrichten op effectief relatiemanagement”

7.1 Verbreden en ontwikkelen adviseurschap

Onze medewerkers vormen het kapitaal van het bureau. In hun deskundigheid en goede communicatieve vaardigheden ligt nog steeds de basis van ons adviseurschap. We gaan ons de komende jaren meer richten op kennisontwikkeling, bewustwording en educatie. Dit vraagt naast inhoudelijke kennis ook communicatieve en educatieve vaardigheden van onze medewerkers. Voorts vragen veranderingsprocessen binnen ons vakgebied om een gewijzigde inzet en flexibiliteit van onze medewerkers.

“We gaan de persoonlijke ontwikkeling van de medewerkers stimuleren en het dienstenpakket op basis van klantvragen verder doorontwikkelen”

7.2 Flexibel, efficiënt en thematisch werken

De veranderingen in ons werkveld maken het noodzakelijk en urgent dat we de interne bedrijfsmatige en projectmatige processen op orde hebben en wendbaar en innovatief zijn om de klantvraag goed op te pakken. Ons doel is toe te werken naar een (netwerk-)organisatie waarbij competenties beter worden benut en ontwikkeld en waarbij onze medewerkers proactief handelen vanuit meerdere rollen.

“We gaan onze interne bedrijfsmatige en projectmatige processen stroomlijnen en willen daarbij wendbaar en innovatief opereren”

7.3 De klant centraal stellen en ontwikkelen relatiebeheer

We gaan onze dienstverlening meer ontwikkelen op basis van de behoefte en de tevredenheid van de klant. Dit willen we doen door uit te gaan van relatiemanagement en onze organisatie op relatiebeheer in te richten. Door de rol van relatiebeheerder te introduceren krijgt relatiemanagement een structurele plek in de organisatie.

7.4 Maatschappelijk verantwoord ondernemen

We kiezen voor een brede opvatting van maatschappelijk verantwoord ondernemen: we zetten in op een duurzame organisatie, sociale innovatie en onderwijs/opleiding.

Duurzame organisatie

In al onze activiteiten staan wij stil bij duurzaamheid. Ons kantoor is enige jaren geleden verduurzaamd, maar de techniek gaat zo snel dat een nieuwe blik op de eigen werkomgeving

gerechtvaardigd is. Wij stimuleren het gebruik van de fiets en het OV en proberen onze reiskilometers te beperken.

Sociale innovatie

Dit gaat over slimmer, flexibeler en dynamisch organiseren. Het verandert de manier waarop we met elkaar samenwerken om het beste uit onszelf én ons werk te halen. We volgen daarvoor de volgende vier 'routes': dynamisch managen, slimmer werken, flexibel organiseren en co-creatie.

Onderwijs en opleiding

we stellen de komende vier jaar permanent twee stageplaatsen ter beschikking. Dat kan gaan om jonge mensen, maar ook om ervaren mensen die willen bijscholen. Om bovenstaande ambities in samenhang en effectief invulling te kunnen geven, evalueren we het bestaande MVO-beleid en ontwikkelen we een nieuw MVO-plan.

“We zetten in op maatschappelijk verantwoord ondernemen, waarbij een duurzame organisatie, sociale innovatie en onderwijs/opleiding belangrijke pijlers zijn”

COLOFON

Ontwerp/bouw website

studio026, arnhem

Fotografie

Erwin Zijlstra / studio026 / Gelders Genootschap